

Bedrijfs- advocaten blijken echte advocaten

Met zijn uitspraak in de Delta-zaak bevestigde de Hoge Raad half maart dat er geen grond is om een advocaat zijn verschoningsrecht te ontzeggen puur op basis van het feit dat deze in dienstbetrekking werkt. De uitspraak werd gedaan in de sprongcassatie ingesteld door dienstverlener Delta tegen de beschikking van de rechtbank in Groningen. Het ging daarbij om een voorlopig getuigenverhoor, waarbij een getuige ondervraagd werd over wat hij had besproken met Delta's advocaat in dienstbetrekking.

Het beroep van de Delta-advocaat op zijn afgeleide verschoningsrecht wees de rechtbank af omdat een advocaat in dienstbetrekking niet onafhankelijk zou zijn, zodoende komt hem geen verschoningsrecht toe. Met die redenering ging de Hoge Raad niet mee.

'Het is een principiële uitspraak waar we enerzijds blij mee zijn,' zegt Doke Sweere, advocaat in dienstbetrekking bij AkzoNobel en voorzitter van de sectie Advocaten in dienstbetrekking van het Nederlands Genootschap van Bedrijfsjuristen. 'De Hoge Raad bevestigt ondubbelzinnig dat advocaten in dienstbetrekking onverkort het verschoningsrecht toekomt. Volgens de Hoge Raad is de onafhankelijkheid van de advocaat in dienstbetrekking goed gewaarborgd, onder andere door het professioneel statuut uit de Verordening op de praktijkuitoefening in dienstbetrekking.' Dit statuut, dat werkgevers van advocaten in loondienst moeten ondertekenen, verplicht hen de onafhankelijke praktijkuitoefening door 'hun' advocaten te eerbiedigen.

De rechtbank behandelde deze principiële kwestie uiterst summier en baseerde zijn oordeel op de uitspraak van het Europese Hof van Justitie in de AkzoNobel-zaak. Maar die uitspraak betreft het Europese mededingingsrecht en is dus niet, zoals de Hoge Raad ook aangeeft, per definitie toe te passen op Nederlandse, civielrechtelijke situaties.'

Van de deken

Naar de knoppen

Jan Loorbach

Het ministerie van Veiligheid en Justitie grijpt naar de knoppen om de beknottingsdoelstelling op de post van de gefinancierde rechtshulp te gaan halen. Zo dreigt de toegang naar het recht naar de knoppen te gaan. En dat voor juist het kwetsbaarste gedeelte van onze samenleving. En over de rug van de sociaal gemotiveerde advocaten.

Over de financiële crisis en over de noodzaak van bezuinigen wordt weleens dramatisch gedaan door de verkeerde mensen om de verkeerde redenen: als Nederland zo procent armer zou zijn, is het nog steeds een enorm welvarend land. Het is (als ik me een krantenbericht goed herinner) niet armer dan het toch ook al welvarende Nederland uit 2005.

Waar het schrijnt, is in de vaak foute allocatie van de besparingen. Die allocatie hoort het minst thuis bij de financieel zwakste Nederlanders en hun fundamentele aanspraak op toegang tot het recht. Juist in die boomgaard moet het ministerie van Veiligheid en Justitie niet op zoek gaan naar laaghangend fruit.

Er is de knop van het nog verder naar beneden brengen van de inkomens- en vermogensgrenzen; er is de knop van de verhoging van de eigen bijdrage; er is wellicht ook nog de knop van het elimineren van hele rechtsgebieden. Gedraai aan die knoppen raakt de rechtzoekenden rechtstreeks. De Nederlandse Orde van Advocaten ziet zich als de collectieve advocaat van deze cliëntencollectiviteit van morgen voor de taak gesteld zich luid uit te spreken tegen die rechtstreekse aantasting van de rechtsbescherming van onze cliënten, van een bouwsteen van onze rechtsstaat.

Dan is er ook nog de knop van het beperken van het inkomen (beter: de omzet) van de advocaat dat hij uit gefinancierde rechtshulp kan ontvangen. Niet alleen door met de genoemde knoppen de instroom af te knippen, maar ook door het tarief te druk-

ken worden dus advocatenomzet en rentabiliteit sterk aangetast.

De 'gestapelde' bezuinigingsprogramma's belopen tenminste zo'n 150 miljoen euro. Dat is zo'n beetje een derde van het budget dat enkele jaren geleden een stabiel en rustig gegeven leek. Dat is in verhouding ver voorbij wat een proportionele bijdrage aan de bezuinigingsopdracht is.

Gezien de situatie is nu het moment om ook duidelijk uit te spreken dat verdere beknotting van de omzetpotentie van de advocaat in de gefinancierde rechtshulp zijn grenzen meer dan bereikt heeft. Zowel als het gaat om een redelijke financiële bejegening door Veiligheid en Justitie van de advocaat, als waar het de waarborg van de toegang tot het recht van de burger betreft. Voor een beginnende advocaat dreigt het een onhaalbare businesscase te worden om een kantoor op te zetten dat zich richt op de gefinancierde rechtshulp. Bovendien zullen bestaande kantoren zich wel twee keer bedenken voordat ze in hun gefinancierde rechtshulppraktijk een nieuwe stagiaire aantrekken. Straks zal er zodoende zelfs voor een teruggeschroefde vraag niet genoeg aanbod meer zijn.

De politiek eist enerzijds terecht veel aandacht voor kwaliteit van de advocatuur – en daarmee impliciet aanzienlijke investeringen in opleiding en gespecialiseerde expertise. Aan de andere kant kan dan natuurlijk niet de omzet- én inkomenspotentie van een advocatenpraktijk zo worden teruggeschroefd dat de advocaten die uit maatschappelijke overtuiging dan toch nog de karig beloonde toevoegingspraktijk willen doen, op kwaliteit moeten gaan beknibbelen.

Mijn lenteboodschap is dus dat een verantwoord beheer van de knoppen moet leiden tot een redelijk florerende sociale advocatuur, in het belang van dat deel van de samenleving dat het in financieel moeilijke tijden maar al te vaak nodig heeft om zich in rechte te kunnen weren.